

OCENA ESTYMACYJ MODELU LINIOWEGO

1. Regresja ^{prostą} odwrotną

$$X = \beta_0 + \beta_1 Y + \eta$$

Dla rozpatrywanego przykładu relacji wielkości produkcji y i pracowniczego robociznodoboru x regresja odwrotna jest postaci

$$\hat{x} = 1,37 + 0,69y$$

Kłowa z regresji jest poprawna?

Mogą być obie poprawne. Są sytuacje, że tylko jedna jest właściwa. Jeżeli wiemy, co jest przyczyną, a co skutkiem, to stosujemy regresję skutków względem przyczyny.

2. Miara dopasowania

Po oszacowaniu parametrów modelu należy zbadać stopień zgodności modelu z danymi empirycznymi w wybranej skali dopasowania.

Wszystkie miary dopasowania bazują na wartościach reszt $e_i = y_i - \hat{y}_i$ w

Zmienności zmiennej objaśnianej y decyduje się przez jej wariancję empiryczną

$$s_y^2 = \left(\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2 \right)$$

Ponieważ $1/n$ jest stałą, to w badaniu zmienności zmiennej objaśnianej y będziemy mieli pod uwagę wyrażenie $\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2$.

3. Dekompozycja wzoru

Wyrażenie rozbijamy na dwa składniki

$$\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2 = \sum_{i=1}^n (\hat{y}_i - \bar{y})^2 + \sum_{i=1}^n (y_i - \hat{y}_i)^2 \quad (1)$$

całkowita zmienność zmiennej objaśnianej y

część zmienności zmiennej objaśnianej y objaśnionej przez model

część zmienności zmiennej objaśnianej y nie objaśnionej przez model

4 Współczynnik determinacji

dzieląc dwustronnie równanie (1) przez $\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2$ otrzymamy:

$$1 = \frac{\sum_{i=1}^n (\hat{y}_i - \bar{y})^2}{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2} + \frac{\sum_{i=1}^n e_i^2}{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}$$

R^2 - współczynnik determinacji $\frac{\sum (\hat{y}_i - \bar{y})^2}{\sum (y_i - \bar{y})^2}$

P^2 - II- zbieżności $\frac{\sum (y_i - \hat{y}_i)^2}{\sum (y_i - \bar{y})^2}$

5. Interpretacja R^2

$$1 = R^2 + P^2,$$

$$R^2 = 1 - \frac{\sum_{i=1}^n e_i^2}{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}$$

R^2 Informuje, jaka część całkowitej zmienności zmiennej objaśnianej Y stanowi zmienność objaśniana przez model.

Współczynnik determinacji przyjmuje wartości z odcinka $[0, 1]$.
Jeżeli $R^2 = 1$, to reszty $e_i = 0$ i model jest dokładnie dopasowany do danych empirycznych, tzn. zmienne objaśniające całkowicie wyjaśniają zmienność zmiennej Y dogabujemy.

UWAGA:

Jeżeli zmienne objaśniające są mocno ze sobą skorelowane i mocno skorelowane ze zmienną objaśnianą, to wartość współczynnika R^2 jest wysoka i wnioski pływające z tego faktu są fałszywe. Taki skutek podwyższenie współczynnika determinacji nazywa się efektem KATALIZY. Usunięcie efektu katalizy polega na usunięciu z modelu zmiennych objaśniających mocno skorelowanych ze zmienną objaśnianą.